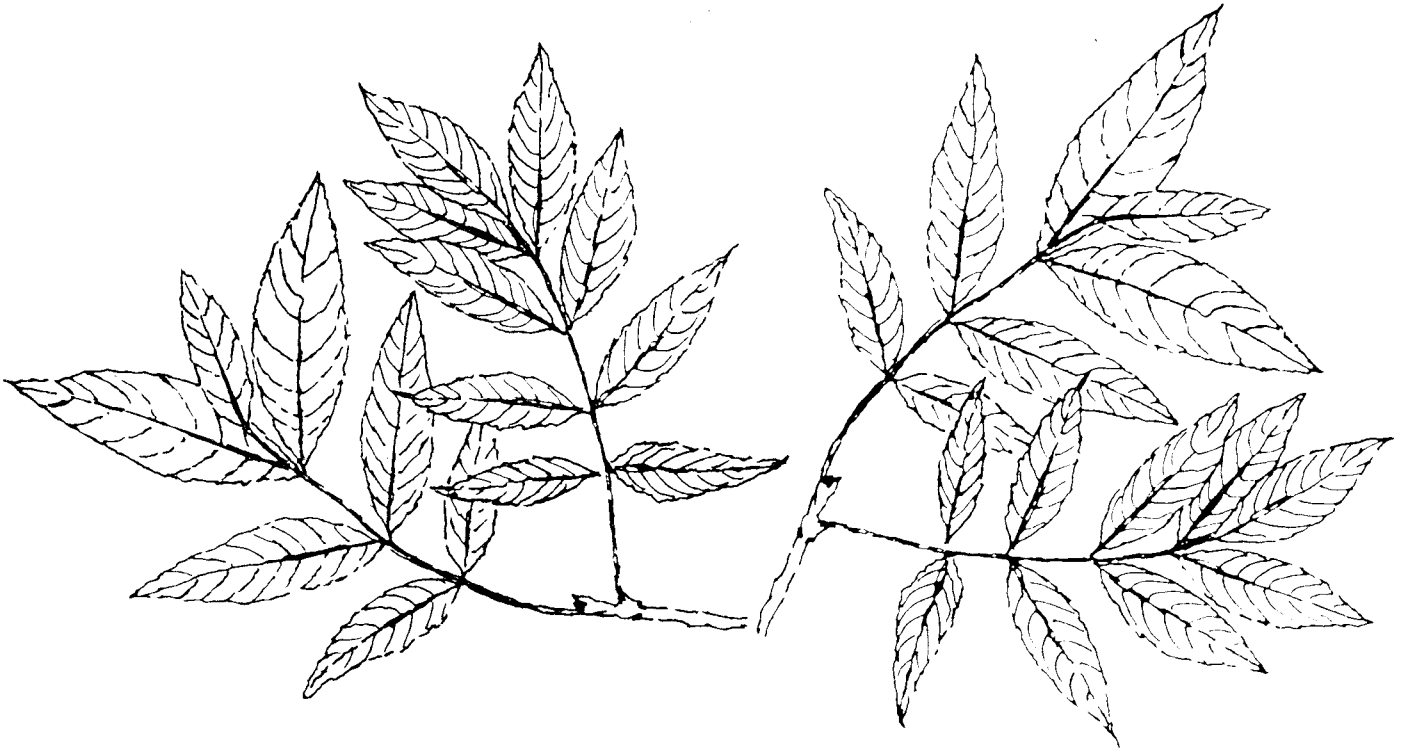

TURUN KAUPUNKI
YMPÄRISTÖNSUOJELUTOIMISTO

KATARIINAN ASUNTOMESSUALUEEN
LUONNONSUOJELULLISET TAVOITTEET

YLEISTÄ

Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimisto on kuluneen kesän aikana selvittänyt Katariinan asuntomessualueen sekä sen lähiympäristön luonnonolosuhteita.

Tämän selvitystyön perusteella asuntomessualueen rakentamiselle asetettavat luonnonsuojelulliset tavoitteet voidaan jakaa kahteen osaan:

1. Katariinanlaakson luonnonsuojelualueen läheisyyden huomioimiseen sekä
2. itse asuntomessualueen tarjoamien edellytysten ja sen asettamien rajoitusten huomioimiseen.

KATARIINANLAAKSON LUONNONSUOJELUALUE

Asuntomessualueen sijoittaminen Katariinanlaakson luonnonsuojelualueen välittömään läheisyyteen edellyttää alueen suunnittelulta sitä, ettei kaavassa osoiteta luonnonsuojelualueeseen rajoittuviksi sellaisia toimintoja, jotka vaarantaisivat suojelualueen eläimistön ja kasvillisuuden menestymisen.

Messualue sekä sen liikennejärjestelyt tulisikin suunnitella ja toteuttaa siten, ettei alueen rakentamisesta välittömästi tai välillisesti aiheudu oleellisia muutoksia tai häiriötä (esim. melun tai saasteiden muodossa) Katariinanlaakson luonnonsuojelualueelle. Asuntomessualueen ja Katariinanlaakson luonnonsuojelualueen välinen pelto tulisi tämän vuoksi varata kaavassa rakentamattomaksi suojavajöhykkeeksi, jolle ei osoiteta ympäristöhaittoja tuottavaa toimintaa.

Riittävät kävelytieyhteydet asuntomessualueelta Katariinanlaaksoon tulisi kaavassa kuitenkin turvata.

KATARIINAN ASUNTOMESSUALUEEN LUONNONSUOJELULLISET YLEISTAVOITTEET

Pyrittäessä hyödyntämään alueen kaavoituksessa lounaissuomalaisen luonnon tarjoamat edellytykset viihtyisälle asuinympäristölle, voidaan alueen kaavoittamiselle ja rakentamiselle asettaa seuraavat luonnonsuojelulliset tavoitteet.

1. Luonnon monimuotoisuuden ja uusiutumiskyvyn turvaaminen.
2. Maisemallisten peruspiirteiden ja alueellisen omaleimaisuuden säilyttäminen.

KATARIINAN ALUEEN LUONTOSUHTEET

Katariinan asuntomessualueeksi rajattu alue on sekä pinnanmuodoiltaan että kasvillisuudeltaan vaihtelevaa tarjoten alueen maankäytön suunnittelulle monipuoliset edellytykset. Alueellisesti omaleimaisen ja edustavan asuntoalueen muodostuminen Katariinan messualueelle edellyttää kuitenkin luonnonolosuhteiden erityistä huomioimista suunnittelun ja rakentamisen eri vaiheissa. Oleellista alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa onkin ymmärtää luonnon tarjoavan parhaat edellytyksensä silloin, kun sen ekologinen kantokyky turvataan.

Katariinan asuntomessualue voidaan piha- ja tiealueita lukuunottamatta jakaa karkeasti viiteen ekologiseen osa-alueeseen (ks. liite 1):

1. viljellyt ja kesannoituneet pellot,
2. kulttuurilehto,
3. lehtomainen kangasmetsä,
4. kallioinen kasvillisuuskompleksi ja
5. soistuvat kalliolammikot.

1. Viljelysmaat

Katariinan asuntomessualueen maisemallista yleiskuvaa hallitsevat metsäiset kallio- ja moreenikumpareet sekä niitä reunustavat viljellyt savikkoalueet. Tämä maisemallinen mosaiikkimaisuus on pienipiirteistä korostaen reunavyöhykkeen merkitystä maisematilassa.

2. Kulttuurilehto

Asuntomessualueen kulttuurilehdon puusto muodostuu suurimmaksi osin jaloista lehtipuista (vuorijalavasta, saarnesta ja lehmuksesta) sekä vaahterasta ja rauduskoivusta. Puuston eri kehitysluokat ovat edustettuina tasaisesti. Alipensastossa kasvaa lisäksi mm. kalliotuhkapensasta, lehtokuusamaa sekä orjan- ja iharuusua. Kulttuurilehdon kasvistoon kuuluu monia kasvupaikkatekijöiltään vaateliaita lehtolajeja (esim. hirvenputki ja sikoangervo) sekä runsaasti ns. vanhan kulttuurin seuralaislajeja (esim. litulaukka, pahaputki, kyläkarhiainen ja kaalivalvatti). Osa kulttuurilehdosta on muuntunut niitty- ja ketokasvillisuudeksi, joiden lajistoon kuuluvat mm. kukinnoltaan komeat ukon- ja tummatulikukka. Lisäksi tällaisilla aurinkoisilla kasvupaikoilla viihtyvät mm. kevätsara, nuokkukohokki, aholeinikki ja mäkikuisma sekä aiemmin mainitut hirvenputki ja sikoangervo.

3. Lehtomainen kangasmetsä

Käenkaali- ja mustikkatyyppeihin kuuluvan lehtomaisen kangasmetsän varttuneempi puusto muodostuu suurimmaksi osin männystä ja rauduskoivusta, mutta harvakseltaan alueella tavataan myös mm. tammea ja saarnea. Puuston kokonaistiheys on suhteellisen alhainen, kun taas ensi sijassa pihlajaa ja haapaa kasvava alipensasto on varsin tiheää muodostaen hyvin peitteisen kasvillisuuskerroksen. Kenttäkerros on paikoin voimakkaasti metsälauhalla heinittynyttä ja siten melko hyvin kulutusta kestävä.

4. Kalliokasvillisuus

Suuri osa Katariinan asuntomessualueesta on kallioista rinnettä, jota verhoaa painanteissa vain ohut pintamaakerros. Kallioalueen kasvillisuus on tämän vuoksi hyvin laikuttaista vaihdellen kangaskorvesta kallioketoihin sekä rupijäkäljen kirjomiin avokallioihin.

Kallioalueen pintakasvillisuus ja puusto ovat kasvualustan karuudesta johtuen erityisen alttiita mekaaniselle vaurioitumiselle.

5. Soistuvat kalliolammikot

Omaksi ekologiseksi osa-alueekseen kalliorinteestä voidaan erottaa kaksi soistuvaa lammikkoa, joista toinen on rakennettu patoamalla kalliopainanne. Tässä padotussa kallioaltaassa on vielä melko paljon avointa vesipintaa, jossa viihtyvät esim. vehka, rantapalpakko, vesikuusi ja vesisherne. Ylempi lammi-koista on sitä vastoin jo voimakkaasti rahkasammalmaton ja saraikon umpeenkasvama. Tätä suopainannetta reunustaa tiheä pajupensaikko sekä muutama komea rauduskoivu ja tervaleppä.

Asuntomessualueen puusto on verrattain runsaslajinen; alueelta tavataan kaikkiaan kuusitoista (16) puukokoluokkaa olevaa lajia.

Puustonsa perusteella Katariinan asuntomessualue voidaan jakaa yhdeksään metsikkökuvioon sekä neljään pienempään puistikkoon (ks. liite 2). Lisäksi alueelta voidaan rajata kolme niittykuviota sekä yksi avokallio ja yksi ketokuvaio.

Metsikkökuvioista kaksi on kulttuurilehdon puhtaita lehtipuumetsiköitä (kuviot 4 ja 11), joiden valtalajeina ovat vuorijalava ja rauduskoivu. Muina lajeina esiintyvät suomenpihlaja, lehmus, saarni, vaahtera sekä haapa. Tammea tavataan sitä vastoin karummalla kasvualustalla, missä valaistusolosuh-

teet ovat lajille edullisemmat. Alueen komearunkoisimmat tammet ovatkin metsän reunapuustossa metsikkökuvioilla 16 ja 18 (ks. liitteet 2, 3 ja 4).

KATARIINAN ASUNTOMESSUALUEEN LUONNONSUOJELULLISET ERITYISTAVOITTEET

Katariinan asuntomessualueen luonnonolosuhteista voidaan johdattaa seuraavat aiemmin esitettyjä yleistavoitteita täydentävät erityistavoitteet. Ne on seuraavassa esitetty luonnonsuojeluarvoja painottavassa tärkeysjärjestyksessä.

1. Asuntomessualueen kulttuurilehdon osoittaminen rakentamattomaksi puistoalueeksi.

Asuntomessualueen kulttuurilehdon sekä siihen kiinteästi liittyvän ketokuvion (kuvio n:o 15 liitteessä 2) kasvistollinen erityisluonne tulee hyödynnettyä parhaiten jätettäessä ne rakentamattomaksi puistoalueeksi. Samalla estetään alueen parhaiten kehittyneen maisemallisen ja ekologisen reunavyöhykkeen pirstoutuminen. Lehtokasvillisuuden tarpeettoman tuhoutumisen ja kasvupaikkatekijöiden huonontumisen välttämiseksi alueella mahdollisesti suoritettavat vähäiset maanrakennustyöt tulee tehdä erityisen huolellisesti hyödyntäen jo olemassa olevia polku- ja tieuria.

Lehtoalueen puusto tulee pyrkiä säilyttämään nykyisessä tilassaan. Mikäli alueelta joudutaan pakottavien syiden vuoksi kaatamaan puita, tulee kunkin puun kaato ratkaista erikseen mm. sen ekologiset seuraukset huomioiden.

2. Rakentamisen ohjaaminen asuntomessualueella ensi sijassa jo olemassa oleville rakennusaloille sekä metsikkökuvioille 18.

Kulutusta sekä muuta mekaanista vaurioittamista huonosti kestävän kulttuurilehdon ja kallioalueen kasvillisuus voidaan säilyttää elinvoimaisena vain, mikäli rakentaminen ohjataan ensi sijassa jo olemassa oleville rakennusaloille sekä

kasvillisuudeltaan kulutusta paremmin kestäväälle metsikkökuvion 18 (ks. liite 2). Kasvillisuuden kulutuskestävyyden lisäämiseksi metsikkökuvion puustoa tulisi harventaa kuusta poistamalla. Myös kuvion tiheätä alipensastoa voidaan harventaa etenkin haavan ja pihlajan osalta. Pensastossa esiintyvät suomenpihlaja sekä tammen ja saarnen nuoret kehitysluokat tulee sitä vastoin pyrkiä säilyttämään.

Jotta lehtomaisen kangasmetsän kasvillisuus säilyttäisi elinvoimaisuutensa, tulee metsikkökuvion 18 kaavoituksessa käyttää riittävän suurta tonttikokoa. Metsikkökuvion tammea kasvava reunapuusto tulee myös säilyttää rakentamattomana ja yhtenäisenä.

Asuntomessualueella esiintyy jaloja lehtipuita hajallaan lähes kaikilla metsikkökuvioilla. Niiden sijainti on maastossa kartoitettu, jotta ne voidaan ottaa huomioon alueen suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa. Tässä kartoituksessa on huomioitu myös muut maisemallisesti arvokkaat ja elinvoimaiset puut (liite 5).

3. Asuntomessualueen avokallion ja kalliomännikön säilyttäminen rakentamattomina.

Puuttomat ja harvapuustoiset kallioalueet (kuviot 2 ja 10) ovat metsänreunan ohella asuntomessualueen merkittävimpiä maisematekijöitä. Lisäksi kalliokasvillisuus on erityisen herkkää mekaaniselle vaurioitumiselle, ja sen uusiutumiskyky on heikko.

4. Maantien kalliroleikkauksessa olevan puuston säilyttäminen.

Maantien kalliroleikkauksessa (kuvioilla 3 ja 8) haapaa, vaahteraa, pihlajaa sekä vuorijalavaa ja saarnea kasvavat puistikot tulee säilyttää maisemallisen yhteyden säilyttämiseksi alapuoliseen kulttuurilehtoon.

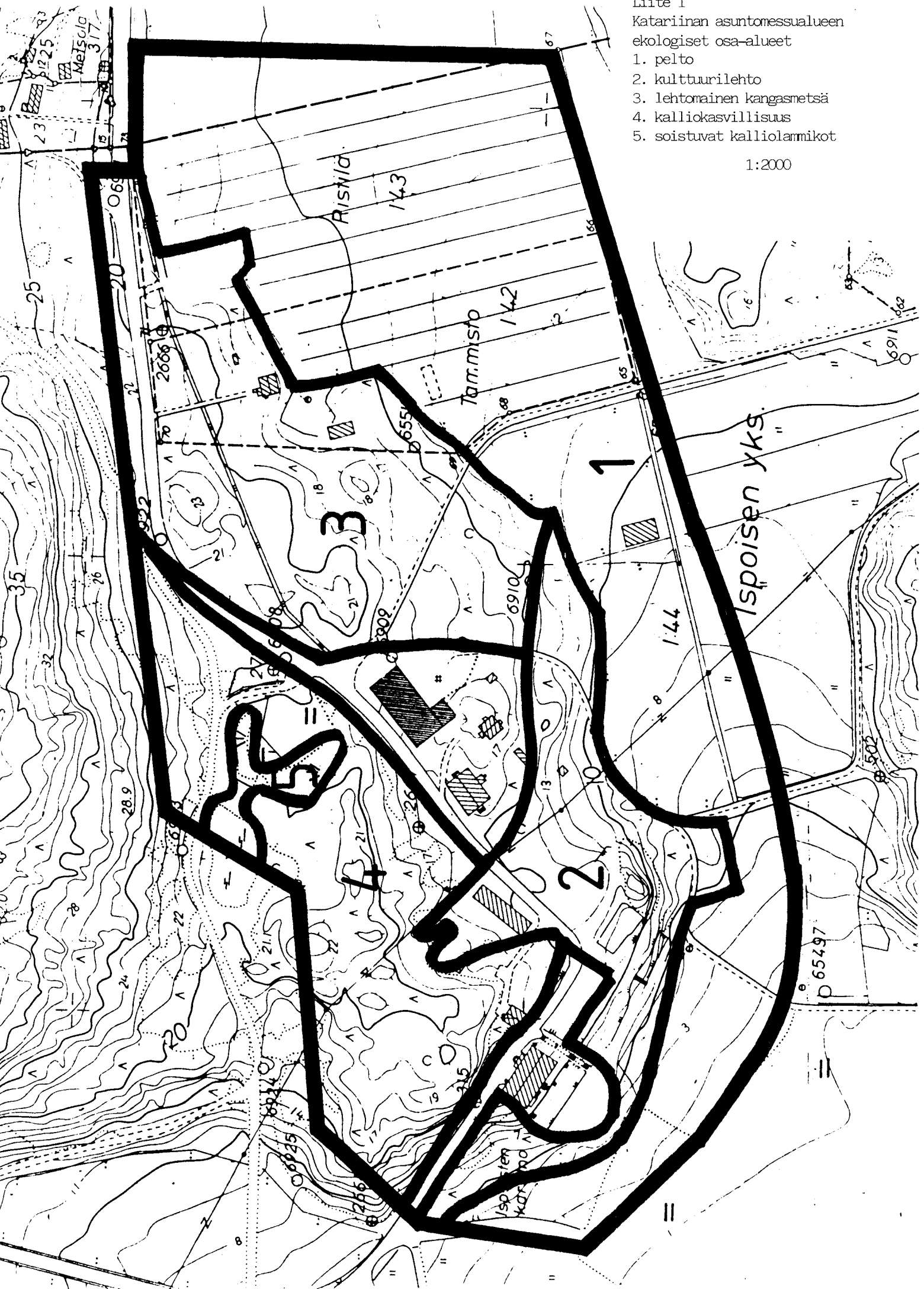
5. Asuntomessualueen soistuneiden kalliolammikoiden jättäminen rakentamattomiksi.

Patoamalla kallioaltaaseen tehty lammikko ja sen lähiympäristö voitaisiin rakentaa puistoalueeksi. Lammikon umpeenkasvua voidaan myös hidastaa ruoppaamalla varovasti sen rahkasamma-loituneita rantoja. Puistoalueen mahdollisessa rakentamisessa tulee kuitenkin turvata lammikon vedensaanti yläpuoliselta valuma-alueelta.

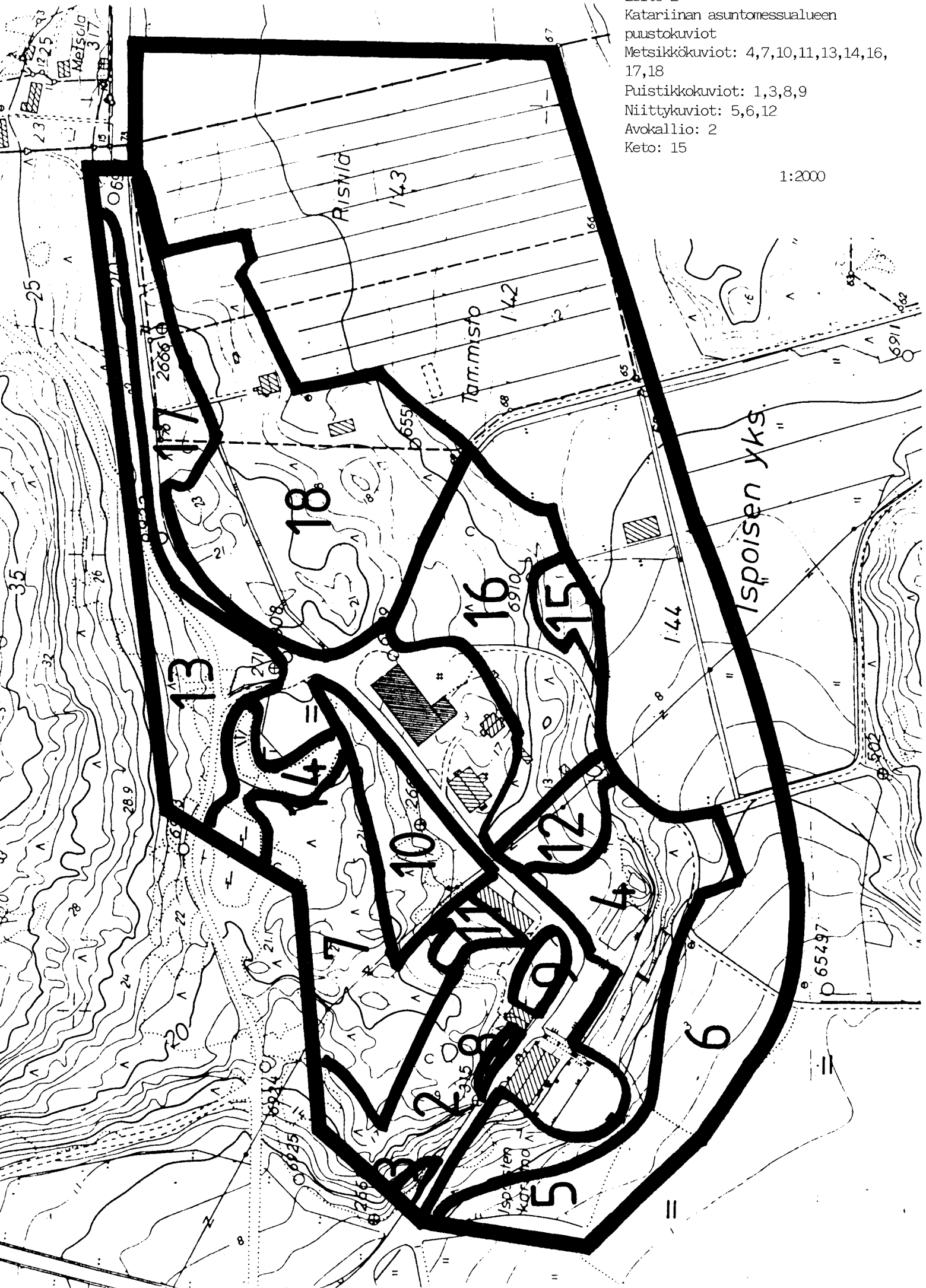
- Liite 1
Katriinan asuntopuustalualueen
ekologiset osa-alueet
1. pelto
  2. kulttuurilehto
  3. lehtomainen kangasmetsä
  4. kalliokasvillisuus
  5. soistuvat kalliolammikot

1:2000

Liite 2
Katriinan asuntoressualueen
puustokuviot
Metsikkökuviot: 4,7,10,11,13,14,16,
17,18
Puistikkokuviot: 1,3,8,9
Niittykuviot: 5,6,12
Avokallio: 2
Keto: 15

1:2000

Liite 4
Katariinan asuntopuustaluon
maisemallisesti merkittävät
puustokuviot

1:2000

Liite 5.

Katariinan asuntomessualueen arvopuut

Liite toimitetaan myöhemmin erillisenä.